

«'Αγαπημένε μου ψεύτη»

ΘΕΑΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ. ΘΙΑΣΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΥΡΑΤ.
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ - ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΥΡΑΤ.
ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΛΛΗΣ ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΗ

Είναι δύσκολο να καταταγεί σε κάποιο θεατρικό είδος το «'Αγαπημένε μου ψεύτη». Κι' αυτό γιατί η ενιαία δράση του θεατρικού έργου εδώ έχει υποκατασταθεί από τη διαδοχή της αλληλογραφίας δύο διακεκριμένων ανθρώπων του πνεύματος και της τέχνης: Του Μπέρναρ Σώ και της ήθοποιου Πατρίτσια Κάμπελ. 'Ο χρόνος επίσης έχει χάσει την υλική αξία του στη σκηνή και κυλάει μέσω των αλληπαλλήλων φωτοτισμών που υποστατώνουν και τό σκηνικό χώρο. Δεν νομίζουμε όμως ότι η αξία του έργου αυτού πρέπει να εξαρτηθεί από τον καθορισμό του είδους του. Γιατί έχει αξία. Πρόκειται για ένα θαυμάσιο θεατρικό κείμενο, που είναι γραμμένο από την πέννα των ίδιων των προσώπων που υποστατώνονται στη σκηνή. 'Ο Σώ και η Κάμπελ υπήρξαν δύο μεγάλοι και αιώνιοι έραστές, που ζήσαν τον έρωτά τους μέσα από ατέλειωτα γράμματα. Στα γράμματα αυτά υπήρξαν δύο άνθρωποι. 'Ο Σώ, κυνικός, σπινθηροδόλος, καταλυτής, σκεπτικιστής και δραματιστής, πέρασε όλες του αυτές τις πλευρές μέσα από τη σπιρτάδα, αλλά και την... κοινοτοπία του έρωτα. 'Η Πατρίτσια Κάμ-

πελ, δεντέττα, γυναίκα, επίφανειακή, ισχυρή προσωπικότητα, αλλά έκρηκτικός άνθρωπος, ζούσε μόνον μέσα από τα γράμματα του έρωτά της, μ' έναν από τους μεγαλύτερους ανθρώπους και συγγραφείς του αιώνα μας. Τα γράμματα αυτά ο Ζ. Κιλτύ τάδεσε σ' ένα θεατρικό διάλογο αποδέκτου και αποστολέως, που τότε είχες την αίσθηση ότι ο ένας έγραφε κι' ο άλλος διάβαζε και τότε πώς ο ένας μιλούσε κι' ο άλλος άκουγε. Αυτό ήταν το μεγαλύτερο σκηνοθετικό πρόβλημα του έργου. Να δώσει την επίφαση μιάς δράσης που τότε ήταν διάβασμα και τότε διάλογος. Νομίζουμε πώς οι λύσεις που έδωσε ο Δημήτρης Μυράτ έμειωσαν την κάποια κούραση που μπορεί να δημιουργήσει μια δράση επίφανειακή. 'Η συγκρατημένη κίνηση των δύο ήθοποιών, η πειθαρχημένη υποκριτική που έπρεπε να μην είναι ρεσιτάλ ήθοποιών, αλλά ούτε και κραυγαλέες συγκρούσεις πάνω στο δραματικό κενό, οι πρωτείκες μεταμορφώσεις, που με άκρα ευσυνειδησία μετέρχονται οι δύο παράγοντες της παράστασης, δώσαν μια ανάγλυφη εικόνα μιάς ζωής και δύο ανθρώπων. 'Η παράσταση — το έργο — που είδαμε δεν είναι κάτι που μπορεί να ξαναγίνει. Είναι ένα εύρημα για τό οποίο συγκλίνανε δύο συμπτώσεις μεγάλες: δύο προσωπικότητες και η έρωτική αλληλογραφία τους. Μια αλληλογραφία πολύπλευρη, που έκοισε από την ταπεινή ανθρωπότητα και φτάνει ως τα ανώτερα κοινωνικά προβλήματα. Σ' αυτή την κλίμακα, εκεί που αρχίζει να υπάρχει είναι: Οι άνθρωποι. Είναι τελείως διαφορετικό να ξέρεις τό πνεύμα του Σώ από τά έργα του που τά γράφει για τό κοινό και τελείως άλλο πράγμα να τό γνωρίζεις από γράμματα που γράφονταν ενώπιος ενώπιω. Και τό ανθρώπινο ενδιαφέρον που παρουσιάζει μιά έρωτεύμενη δεντέττα στο πνεύμα αυτό είναι αναμφισβήτητη ειδικής ποιότητας. 'Η Βούλα Ζουμπουλάκη και ο Δημήτρης Μυράτ κατόρθωσαν σε μιά όμοιογενή έρμηνεία να δώσουν τους δύο αυτούς ανθρώπους. 'Η πολύπλευρη ψυχογραφία τους, ο ανθρώπινος διάλογος, οι μικρές αδυναμίες και οι μεγάλες ιδέες πέρασαν μέσα από την ήθοποιία των δύο πρωταγωνιστών με μιά ζεστασιά που τραβούσε τό κοινό και έσπαζε τή διαχωριστική γραμμή σκηνής και πλατείας. 'Η Βούλα Ζουμπουλάκη άλλοτε πληθωρική κι' άλλοτε σφιχτή στο συναισθηματισμό της, έπλαθε ένα ρόλο διαρκών και ποικίλων αντιδράσεων. 'Ο Δ. Μυράτ, κομψός στην κίνηση και κομψότερος στο διάλογο, δημιουργούσε τήν απρόοπτη υπερβολή του χαρακτήρα του μεγάλου δραματουργού με πειθαρχημένη άνεση. Οι φωτισμοί που υπήρξαν μέρος της παράστασης ήταν δέβαια άθλος, απασχόληση όμως κοούσαν. Έχουμε τήν γνώμη πώς δεν συμβιβάζονταν μ' όλη τή λιτότητα της μορφής του κειμένου και της σκηνικής παρουσίας των δύο ήθοποιών. Ίσως λιγώτεροι φωτισμοί να δημιουργούσαν περισσότερη αφαίρεση. 'Η μετάφραση είχε όλα τά προσόντα ενός θεατρικού λόγου, αλλά και ταυτόχρονα όλη τή χάρη του απρόοπτου που κρύβει κάθε φράση του Σώ. Τό «'Αγαπημένε μου ψεύτη» είναι ένα κείμενο για τό οποίο μπορεί ένα ζευγάρι πρωταγωνιστών να έχει τή θεμιτή φιλοδοξία να τό ζωντανέψει. Αυτό ο έπαινος ανήκει στη Βούλα Ζουμπουλάκη και στο Δημήτρη Μυράτ.